

EKP pangandusjärelevalve: ühtse järelevalvemehhanismi 2017. aasta järelevalveprioriteedid

Ühtse järelevalvemehhanismi 2017. aasta prioriteetides määratakse kindlaks järelevalve eelisvaldkonnad 2017. aastaks. Neis tuginetakse järelevalve alla kuuluvaid panku ohustavate põhiriskide hinnangule, võttes arvesse majandus-, õigus- ja järelevalvekeskkonna hiljutist arengut.

Pangandussektorit ohustavate riskide allikad tehti kindlaks koostöös riiklike pädevate asutustega, võttes arvesse ühistelt järelevalverühmadelt saadud teavet, EKP makro- ja mikrotasandi usaldatavusjärelevalve analüüse ning välisasutuste aruandeid. Märkimisväärseteks riskiteguriteks on erakordselt madalad / negatiivsed intressimäärad; suur viivislaenude osakaal ja aeglane majanduskasv euroala riikides; geopoliitiline ebakindlus Euroopa Liidus; pankade ja turgude reaktsioonid uuele regulatsioonile; võimalik pööre riskipreemiate tasemes finantsturgudel; arenevate riikide olukord; ELi riikide eelarvete tasakaalustamatus; pankade toimepandavad rikkumised; areng kinnisvaralaenude turgudel; küberkuritegevus ja IT-alased häired ning pangandussektoriväline konkurents. Need riskitegurid mõjutavad kõige enam kahte riskikategooriat: ärimudeli- ja kasumlikkuse riski ning krediidiriski.

Et tagada pankade tõhus põhiriskide juhtimine, on Euroopa pangandusjärelevalve kohandanud oma järelevalveprioriteete. 2017. aastal on pangandusjärelevalves kolm prioriteetset valdkonda:

1. ärimudelid ja kasumlikkuse hoovad;
2. krediidirisk, eelkõige viivislaenu ja riskide kontsentreerumine;
3. riskihaldus.

Iga prioriteedi jaoks on kavandatud mitu järelevalvealगतust. Mitmel juhul võib nende täielikuks elluviimiseks kuluda rohkem kui aasta.

Eeltoodud riskide ja järelevalveprioriteetide loetelu ei ole siiski ammendav. Lisaks tehakse korrapäraselt erinevaid tegevusi – näiteks seoses küberkuritegevuse riskiga –, mida käesolevas dokumendis lähemalt ei kajastata. Pankade tasandil võib olenevalt konkreetse krediidiasutuse riskiprofiili eripärast ühtlasi vaja minna erinevaid järelevalvetegevusi. Sellegipoolest on prioriteedid oluline vahend, mille abil kooskõlastatakse eri pankades teostatavaid järelevalvemenetlusi sobivalt ühtlustatud, proportsionaalsel ja tõhusal viisil, et tagada võrdsed tingimused ja järelevalvetegevuse tugevam mõju.

Ärimudelid ja kasumlikkuse hoovad

Järelevalvemenetlus:

- Pankade ärimudelite ja kasumlikkuse hoobade temaatiline analüüs

Ärimudelid ja kasumlikkuse hoovad on prioriteetne valdkond ka 2017. aastal, pidades eelkõige silmas pikka aega erakordselt madalal või negatiivsel tasemel püsinud intressimäärasid. Seega jätkab Euroopa pangandusjärelevalve pankade ärimudelite ja kasumlikkuse hoobade temaatilist analüüsi. Analüüsi käigus viivad ühised järelevalverühmad kogu 2017. aasta jooksul läbi põhjalikke uurimisi. Ühtlasi pööratakse tähelepanu sellele, millist mõju võib Ühendkuningriigi ELi liikmesuse referendumi tulemus avaldada järelevalve alla kuuluvatele pankadele ja nende ärimudelitele. Peale selle analüüsib Euroopa pangandusjärelevalve finantstehnoloogia arengu ja pangandussektorivälise konkurentsiga seotud võimalikke riske pankade ärimudelitele.

Krediidirisk, eelkõige viivislaenud ja riskide kontsentreerumine

Järelevalvemenetlused:

- Suunised ja järelevalvealane dialoog viivislaenude kohta
- Temaatiline analüüs IFRS 9 rakendamise kohta

Krediidirisk on jätkuvalt prioriteetne valdkond ka 2017. aastal. Paljudel krediidasutustel on endiselt suur viivislaenude osakaal. Pärast pankadele viivislaenude käsitlemiseks antud suuniste avaldamist jätkab Euroopa pangandusjärelevalve viivislaenudega tegeleva töörühma kaudu ühiste järelevalverühmade toetamist järelemeetmete rakendamisel ning järelevalvealase dialoogi läbiviimisel seoses suunistega ja pankade viivislaenude taseme hindamisega. Arvestades rahvusvahelise finantsaruandlusstandardi IFRS 9 „Finantsinstrumendid“ peatset rakendamist, süvendatakse temaatilist analüüsi selle standardi võimalike mõjude kohta pankadele ja pankade valmisolekut seda rakendada. Selleks et uurida krediidiriski ülemäära kontsentreerumist teatud varaklassides (nt laenud laevanduses), kavatseb Euroopa pangandusjärelevalve kasutusele võtta uue lähenemisviisi, mis hõlmab nii kohapealseid kontrolle kui ka muid elemente.

Riskihaldus

Järelevalvemenetlused:

- Baseli pangajärelevalve komitee põhimõtte nr 239 täitmise temaatiline analüüs
- Sisemudelite sihipärane läbivaatamine
- Pankade allhanketegevuse temaatiline analüüs

Selles valdkonnas kombineeritakse 2016. aastal prioriteetideks olnud riskijuhtimise, kapitali adekvaatsuse ja likviidsuse elemente uute aspektidega, mida peetakse vajalikuks tõhustada. Erilist tähelepanu pööratakse järgmistele algatustele.

Vastavus Baseli pangajärelevalve komitee põhimõtetele, mis käsitlevad riskiandmete tõhusat koondamist ja aruandlust

Keskonnas, kus intressimäärad on madalad, keskpangarahastus on küllaldane ja odav, pankade kasumlikkus vähene ja sellest tulenevalt valitseb tulususepüüdluste suundumus, on väga tähtis, et pankade riskihaldus vastaks usaldatavusnõuetele. Täpse riskiteabe ja seega ka usaldusväärse riskihalduse ja -kontrolli ning asjakohaste kapitalinõuete olulisteks eeltingimusteks on kvaliteetsed andmed. Seetõttu viib Euroopa pangandusjärelevalve lõpule temaatilise analüüsi, hindamaks pankade vastavust Baseli pangajärelevalve komitee põhimõtetele, mis käsitlevad

riskiandmete tõhusat koondamist ja aruandlust (BCBS 239); ühised järelevalverühmad võtavad vajaduse korral järelmeetmeid.

Sisemudelite sihipärane läbivaatamine

Selleks et hinnata ja kinnitada 1. samba heakskiidetud sisemudelite adekvaatsust ja asjakohasust ning suurendada seega pankade riskihalduse usaldusväärsust, algatab Euroopa pangandusjärelevalve sisemudelite mitmeaastase sihipärase läbivaatamise. Seoses sellega viiakse läbi kohapealseid kontrole.

Sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsess (ICAAP) ja sisemise likviidsuse adekvaatsuse hindamise protsess (ILAAP)

ICAAPi ja ILAAPi protsessid on väga olulised krediidasutuste kapitali ja likviidsuse adekvaatsuse juhtimisel. Euroopa pangandusjärelevalve vaatab krediidasutuste ICCAPid ja ILAAPid läbi järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi raames ning kontrollib, kas pangad rakendavad oma kapitali ja likviidsuse adekvaatsuse hindamisel ja juhtimisel asjakohaseid protsesse. Euroopa pangandusjärelevalve on võtnud endale ülesande edendada pankade ICAAPide ja ILAAPide pidevat tõhustamist.

Allhanked

Kuna pangad soovivad kasutada allhankeid üha rohkemates valdkondades, kerkivad esile ka allhangetega seotud uued riskid. Seetõttu algatab Euroopa pangandusjärelevalve temaatilise analüüsi pankade allhanketegevuse kohta ja kontrollib, kuidas hallatakse asjakohaseid riske (sealhulgas IT-riske).